

Krajské riaditeľstvo PZ SR
Odbor kriminálnej polície
ul. Kuzmányho 26
010 75 Žilina
Sp. zn.: KRP-79/1-VYS-ZA-2016

Obviněný: **Marián Magát**, nar. XXX
XXX

Stížnost

obviněného proti usnesení Krajského riaditeľstva PZ SR, Odboru
kriminálnej polície, ze dne 4. srpna 2016,
č. j. KRP-79/1-VYS-ZA-2016,
podaná podle ustanovení § 185 odst. 2 Trestného poriadku
(dále jen „*TrP*“)

Jednou
Bez příloh

I. Rekapitulace

[1] Obviněnému s prodlením doručeným usnesením Krajského riaditeľstva PZ SR, Odboru kriminálnej polície, ze dne 4. srpna 2016, č. j. KRP-79/1-VYS-ZA-2016 (dále jen „*napadené usnesení*“), bylo zahájeno jeho trestní stíhání pro přečin hanobení národa, rasy a předsvědčení podle § 423 odst. 1 písm. a) Trestného zákona (dále jen „*TrZ*“), jehož se měl obviněný dopustit svým projevem proneseným dne 8. srpna 2015 mezi 14.50 a 15.05 hod. na shromáždění občanů na Staroměstském náměstí v Praze 1 v České republice.

[2] Neboť tento skutek není trestným činem, obviněnému nyní nezbyvá než podat proti němu v rozsahu vzneseného obvinění

stížnost

podle ustanovení § 185 odst. 2 TrP a navrhnout, aby nadřízený prokurátor napadené usnesení zrušil a dal policistovi pokyn věc odložit.

II. Stížní body

[3] K předprocesnímu vývoji, v napadeném usnesení rekapitulovanému, je třeba především uvést, že usnesení o zahájení trestního stíhání pro identický skutek v České republice bylo usnesením státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 11. září 2015, č. j. 1 ZT 247/2015-31, pravomocně zrušeno, neboť státní zástupkyně dospěla k následujícímu závěru:

„Podle čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (ústavní zákon č. 2/1993 Sb.) má každý právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu; podle odst. 4 téhož článku lze takovou svobodu omezit jedině zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Obviněnému tedy nepochybně náleželo a náleží právo vyjadřovat se k politickému dění ve světě i naší republice, zahrnující právo vynášet i negativní soudy, tedy právo svobodně vyjadřovat své názory včetně názorů politických. Je naprosto běžné, že většina lidí zastává určité politické názory a že s těmito jejich názory se další lidé neztotožňují a zastávají názory i diametrálně odlišné. Logickým důsledkem těchto názorových odlišností mohou být ostré slovní útoky na jiné občany včetně politiků, kteří takové odlišné politické názory prezentují nebo jsou jejich nositeli. Pokud veřejně publikovaný názor nevybočí z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel, neztrácí charakter úsudku a jako takový zpravidla nepřesáhne meze ústavní ochrany (jak pravil francouzský osvícenecký spisovatel Vo[l]taire: Nesouhlasím s tím, co říkáte, ale do smrti budu bránit vaše právo to říkat).

Nutno je však podotknout, že právo na svobodu slova samozřejmě není a nemůže být bezbřehé, je limitováno právy a oprávněnými zájmy jiných. Z toho však nelze dovodit, že jakékoli vybočení z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel slušnosti lze kriminalizovat. Svoboda slova je tak důležitý statek, že kriminalizováno může být jedině vybočení extrémní; nelze totiž připustit, aby se demokratická společnost vzdala takového důležitého statku kvůli několika málo ze soudnosti vyšinutých jedinců, kteří tohoto práva zneužijí vezouce se na vlně populismu. Proto je třeba tolerovat i projevy hraniční, kterýmžto projevem projev obviněného zcela nepochybně byl.“

[4] Proto se jeví přinejmenším zvláštním, že, jak napadené usnesení uvádí, požádalo v březnu 2016 Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 o převzetí trestního řízení proti obviněnému do Slovenské republiky, jestliže v té době nebylo žádné takové řízení v České republice vedeno, a neméně zvláštní je, jestliže prokurátorka Okresnej prokuratúry v Čadci dospěla k odlišnému závěru, než byl shora rekapitulován, a zjistila, že skutek vykazuje znaky přečinu hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 423 odst. 1 písm. a) TrZ, jestliže se v obou státech prakticky doslovně shoduje jak zákonná, tak ústavní úprava předmětné materie, nadto jsou oba státy vázány Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.

[5] Je tedy otázkou, není-li postup prokurátorky nepřímým obcházením principu *ne bis in idem* vyjádřeného, *inter alia*, v čl. 50 Listiny základních práv Evropské unie.

[6] Nyní ke skutku samotnému: Projev obviněného, v napadeném usnesení *in extenso* rekapitulovaný, je běžným, obsahově zcela standardním politickým projevem, zapadajícím do rámce momentálně probíhajícího společenského diskursu thematisujícího otázku vlny imigrace osob z afrických a asijských zemí do Evropy, přičemž v žádné své části nenabádá posluchače k nenávisti vůči jakkoli definovaným skupinám osob ani takové skupiny nehanobí.

[7] Porovnání rozdílných předpokladů osob různého původu je rovněž zcela standardním, ničím z běžného diskursu nevybočujícím řečnickým obratem. Pozoruhodným se jeví, že obviněnému není kladeno za vinu, jestliže hodnotí příslušníky „bílé“ (europoidní) rasy jako inferiorní oproti příslušníkům rasy „černé“ (negroidní), pokud jde o fyzické předpoklady, ale toliko, zmínil-li se o evropské architektuře s poznámkou, že není rasismem, pokud se – fakticky naprosto korektně – konstatuje, že evropskou architekturu vybudovali lidé přináležející k europoidní rase.

[8] Dikce napadeného usnesení je, pokud jde o myšlenkovou konsistenci, spíše volnější, takže není zřejmé, jak z tohoto výroku, resp. sledu úvah, policista mohl dospět k závěru, že „*tieto jeho výroky boli jednak založené na nepravde, boli jednoznačne rasistické a hrubo urážali ľudí, ktorí sa k tejto rase (čiernej) hlásia.*“ I když necháme stranou otázku, že příslušnost lidského jedince k určité rase je primárně objektivním – genetickým – faktem a nikoli věcí subjektivní identifikace, a nebudeme se zabývat výhradou, že kolektivní soudy nemusejí nutně dopadat na všechny příslušníky dané skupiny (příkladmo policista, který je autorem

napadeného usnesení, je evidentně příslušníkem europoidní rasy, přesto není schopen náležitě zvládnout základy slovenské větné stavby), naskýtá se otázka po fakticitě toho, co obviněný ve svém projevu řekl. Jestliže by policista v napadeném usnesení uvedl příklady několika měst, jejichž architektura je produktem příslušníků negroidní rasy a tato města jsou přitom výstavnější než Praha (řekněme Mogadišu, Nairobi, Maputo...), bylo by to jistě dostatečným argumentem pro tvrzení, že projev obviněného byl nepravdivý. Takové příklady však uvedeny nebyly, a ani být nemohly, a protože trestní právo nesmí být nástrojem k popření reality, je třeba uzavřít, že projev pronesený obviněným byl nejen legitimní, ale i věcně správný: zákon zakazuje příslušníky určité rasy hanobit, nikoli tyto rasy navzájem porovnávat, byť, jak uvedeno shora, s risikem, že nebudou postiženy individuální variace.

[9] Závěrem obviněný poznamenává, že objektivně existující problém masové imigrace do Evropy nelze vyřešit tím, že bude mocensky potlačována diskuse o něm: v demokratickém právním státě nemůže být trestní právo nástrojem názorové represe a úkolem orgánů činných v trestním řízení není potlačovat politickou opozici a umlčovat menšinové názory. Tuto myšlenku pregnantně vyjádřila judikatura Spojených států např. v rozhodnutí federálního Odvolacího soudu Spojených států (U. S. Court of Appeal) pro 7. obvod ze dne 22. května 1978, *Collin v. Smith*, 578 F.2d 1197:¹

“No authorities need be cited to establish the proposition, which the Village does not dispute, that First Amendment rights are truly precious and fundamental to our national life. Nor is this truth without relevance to the saddening historical images this case inevitably arouses. It is, after all, in part the fact that our constitutional system protects minorities unpopular at a particular time or place from governmental harassment and intimidation, that distinguishes life in this country from life under the Third Reich.”

III. Závěrečný návrh

Z těchto důvodů obviněný navrhuje, aby nadřízený prokurátor napadené usnesení v rozsahu vzneseného obvinění zrušil a dal policistovi pokyn věc odložit, neboť k trestnímu stíhání obviněného není důvod.

V XXX dne 9. února 2017

Marián Magát

¹<http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/conlaw/collinvsmit.htm>